

Západočeská univerzita v Plzni

Fakulta designu a umění Ladislava Sutnara

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

2022

Anastasiia Dedulina

Západočeská univerzita v Plzni

Fakulta designu a umění Ladislava Sutnara

Bakalářská práce

NÁVRH PÍSMO PRO FIRMU NEBO ORGANIZACI

Anastasiia Dedulina

Plzeň 2022

Západočeská univerzita v Plzni

Fakulta designu a umění Ladislava Sutnara

Katedra výtvarného umění

Studijní program Výtvarná umění

Studijní obor Ilustrace a grafika

Specializace Vizuální komunikace

Bakalářská práce

NÁVRH PÍSMO PRO FIRMU NEBO ORGANIZACI

Anastasiia Dedulina

Vedoucí práce: doc. akademický malíř František Steker
Katedra výtvarného umění
Fakulta designu a umění Ladislava Sutnara
Západočeská univerzita v Plzni

Plzeň 2022

ZÁPADOČESKÁ UNIVERZITA V PLZNI

Fakulta designu a umění Ladislava Sutnara

Akademický rok: 2020/2021

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(projektu, uměleckého díla, uměleckého výkonu)

Jméno a příjmení: **Anastasiia DEDULINA**
Osobní číslo: **D19B0078P**
Studijní program: **B8206 Výtvarná umění**
Studijní obor: **Ilustrace a grafika, specializace Vizuelní komunikace**
Téma práce: **Návrh písma pro firmu nebo organizaci**
Zadávací katedra: **Katedra výtvarného umění**

Zásady pro vypracování

Tvůrčí záměr: Vytvořit písmo jako komunikační nástroj firmy nebo organizace působící v kultuře.

Způsob realizace:

1. Studium současných technologických podmínek pro tvorbu písma.
2. Naučit se pracovat v programu pro tvorbu písma.
3. Kresebné skici, varianty.
4. Provést analýzu komunikačních potřeb konkrétní firmy nebo organizace.

Cíl: Vytvořit grafický návrh firemního písma s následnou digitalizací.

Předpokládaný charakter výstupu: Grafická prezentace vytvořeného písma a kulturní instituce.

Rozsah průvodní zprávy: Minimálně 3 textové normostrany a minimálně 10 stránek příloh.

Rozsah teoretické části: **min. 3 normostrany textu**
Rozsah praktické části: **vyplyne ze zpracování BP**
Forma zpracování bakalářské práce: **tištěná**

Seznam doporučené literatury:

HEIDRUN, Osterer, Adrian Frutiger Typefaces. Birkhäuser Architecture; 1st edition (December 12, 2008). ISBN-10 : 3764385812

FRUTIGER, Adrian, Nachdenken über Zeichen und Schrift. Printed in Switzerland. ISBN 3-258-06811-9

BLACKWELL, Lewis, Schrift als Experiment. Birkhauser; Illustrated edition (June 4, 2004) ISBN-13 : 978-3764368197

BLAŽEK, Filip, Typokniha: průvodce tvorbou tiskovin. V Praze: UMPRUM, 2020. ISBN 978-80-88308-12-6

CULLEN, Kristin, Design Elements, Typography Fundamentals: A Graphic Style Manual for Understanding How Typography Affects Design. Rockport Publishers, 2012. ISBN 1592537677

Vedoucí bakalářské práce: **Doc. akademický malíř František Steker**
Katedra designu

Datum zadání bakalářské práce: **31. května 2021**

Termín odevzdání bakalářské práce: **29. dubna 2022**

L.S.

Doc. akademický malíř Josef Mištera v.r.
děkan

Mgr. Jindřich Lukavský, Ph.D. v.r.
vedoucí katedry

Prohlašuji, že jsem umělecké dílo vypracovala samostatně a nejedná se o plagiát.

Dále prohlašuji, že veškerý software, použitý při řešení této bakalářské práce, je legální.

Plzeň 2022

.....
podpis autora

PODĚKOVÁNÍ

Ráda bych poděkovala vedoucímu mé bakalářské práce doc. Františkovi Stekrovi za cenné profesionální rady nejen v rámci tyto práce, ale i po celou dobu studia. Zároveň chci poděkovat prof. akad. mal. Rostislavu Vaňkovi za odborné rady týkající se anatomie a konstrukce písma. Nakonec bych ráda poděkovala mé rodině a blízkým, kteří mě podporovali po celou dobu studia.

OBSAH

1. Mé dosavadní dílo v kontextu specializace
2. Téma a důvod jeho volby
3. Cíl tvorby
4. Písmo – proces přípravy a tvorby
  1. Příprava
  2. Tvorba
5. Písmový vzorník – popis díla
6. Seznam použitých zdrojů
  1. Knižní a periodická literatura
  2. Internetové zdroje
7. Resumé
8. Resumé v cizím jazyce
9. Seznam příloh

1. Mé dosavadní dílo v kontextu specializace

Typografie jako jeden z hlavních prostředků grafického designu slouží k uchování názorů a myšlenek pro jejich další šíření po světě. Správně použité písmo může být funkčním a sociálním zdrojem informace. Při sazbě knihy můžeme cílit na čtenáře, text a autora. Při tvorbě plakátů a log můžeme zkusit různé akcidenční druhy písem a vybírat podle estetického vzhledu.

2. Téma a důvod jeho volby

Důvodem výběru tématu „Návrh písma pro firmu nebo organizaci“ byl můj osobní zájem na pochopení principu a konstrukce typografie. Vyzkoušet si proces návrhu písma od skicování až po digitalizaci a prezentaci je nejlepším způsobem, jak tyto principy osvojit.

Moje zkušenost s písmem začala z velice odlišného směru psaní jako kaligrafie. Během studia na fakultě designu a umění Ladislava Sutnara jsem měla možnost zúčastnit se workshopu s panem Yang Bo, kde jsme vyzkoušeli základní tahy štětcem. Kaligrafie se hodně odlišuje od typografie, hlavně tím že estetika ručně psaného znaku může mít přednost před čitelností textu. Lettering je další způsob kreslení písma, jehož cílem je navrhnout příležitostnou kompozici. Typografie je umělecko-technický obor, který se zabývá tiskovým písmem. Typografie zahrnuje práci s nastavením mezer, znalostí anatomie písma, tvorbu interpunkce a diakritiky. Při tvorbě a používání typografie se nedíváme na každé písmeno jako samostatný prvek, ale sledujeme celkovou kompozici. Každé písmeno musí být navrženo takovým způsobem, aby celá abeceda tvořila čitelný text.

V rámci měsíční výzvy jsem se věnovala kresbě celé azbuky pro můj osobní rozvoj. Tato výzva byla pro mě obohacujícím a pozoruhodným vstupem do kresby cyrilice. Proto jsem se rozhodla vytvořit azbuku, kterou chci dál rozvíjet jako rodinu písem s různými styly a podporou mnoha dalších jazyků.

3. Cíl tvorby

Cílem mé bakalářské práce je porozumět základním principům tvorby písma. Přestože jsem rozpracovala pouze azbuku, jsem postupem práce také zkoumala a porovnávala latinku, co prospělo v porozumění odlišnosti a příbuznosti jejich konstrukce.

Písmo jsem rozpracovala v programu pro tvorbu fontu Glyphs, díky čemu jsem se naučila ovládat další software, který mohu využít v budoucím povolání nejenom pro tvorbu písma, ale také pro příležitostnou úpravu zakoupených cizích písem.

4. Písmo – proces přípravy a tvorby

a. Příprava

Přestože jsem se setkávala s typografií dříve, tvorba písma pro mě byla neznámou, proto moje první otázka při tvorbě vlastního písma zněla – „Z čeho začít?“. Z tohoto důvodu jsem se obrátila na knihu o tvorbě písmu¹, odkud jsem čerpala základní rady a informace o postupu navrhování fontu. Jako první, co jsem potřebovala udělat bylo odpovědět na otázku: Jaký účel bude mít toto písmo? Téma mé bakalářské práce zní „Písmo pro firmu nebo organizaci“, což znamená, že font by měl být dobře čitelný a může být použitý na různých tiskových zprávách. Proto jsem se své písmo rozhodla vytvořit jako univerzální.

Podle stejné knihy jsem se naučila několik druhů skicování návrhu písma, vyzkoušela jsem několik druhů nástrojů jako například štětec, brushpen, pero s různými hroty. Pro písmo je zásadní jeho celistvost a funkčnost, proto proces skicování a překreslování vyžadoval čas. Při definování tvaru písmových znaků jsem se inspirovala rukopisem prvních skic tužkou. Podle těchto skic jsem vytvořila prvky zužujících se tahů (reverse entasis), které jsou výrazným prvkem mé azbuky.

b. Tvorba

Pro digitalizaci písma v počítači jsem použila program Glyphs, který slouží pro tvorbu a úpravu vektorových písem. Tento program jsem se naučila používat samostatně. Při dokončování práce jsem dostala kontakt na typografa z písmolijny Paratype, který mi poskytl cenné rady a ukázal další funkce v tomto programu. Tyto informace jsem mohla aplikovat ve svém písmě. Jelikož jsem písmo vytvářela za účelem, aby bylo funkční a čitelné, jsem se také zabývala nastavováním kerningu v programu Glyphs. Dále jsem v tomto programu vyzkoušela interpolaci písma, díky čemuž vzniklo více řezů. Po velkém počtu zkoušek tisku a překreslování, jsem připravila finální verzi svého písma uloženého ve formátu OpenType.

---

1. HENESTROSA, Cristobal, Laura MESEGUER a Jose SCAGLIONE. How to create typefaces. From sketch to screen. Madrid: Brizzolis, 2017. ISBN 978-84-938654-3-6.

5. Popis výsledného díla

Výsledkem celého procesu je bezpatková azbuka ve třech řezích, s přidanými číslovkami a základní interpunkcí. Pojmenovala jsem své písmo Foundation Grotesque (z angličtiny foundation – základ, nadace, založení; grotesque – písmo neobsahující patky), které lze použít jak rusky (Фундамент Гротеск), tak anglicky. Chtěla jsem, aby název byl srozumitelný a zněl podobně v různých jazycích a jeho smysl navazoval na písmo. Svůj font považují za základní a univerzální, proto název Foudation Grotesque mu odpovídá.

Pro prezentaci písma jsem vytvořila vzorník, který je ve formě brožury o velikosti 200 × 210 mm. Tiskovina je svázána vazbou V1. Celá brožura je vytištěna barevným digitálním tiskem na papír Munken v odstínu Lynx s gramáží 170 g/m² a obálkou 240 g/m². České popisky ve vzorníku jsou psané volně dostupným písmem PT Sans od písmolijny Paratype. Pro tvorbu brožury jsem prohlížela vzorníky fontů různých písmolijn. Pozorovala jsem rozdíly a společné znaky vzorníků, – kontrasty, které vůči pozadí významně ovlivňují čitelnost textového obsahu. Nejlépe můžeme pozorovat odlišností samotných písmen, proto jsem také ve svém vzorníku použila kontrastní prvky. Brožura obsahuje menší vzorek postupu práce a primárně je zaměřena na ukázkou vlastností mého písma a jeho funkcí. Z tohoto důvodu jsem některé stránky věnovala pouze vzorům minusek a verzálek ve větších velikostech, abychom mohli lépe pozorovat jeho osobitý charakter. Ukázky třech řezů se střídají se sazbu textu, číslovkami a interpunkcí v různých velikostech. Vzorník také obsahuje několik ukázek použití písma, pro které jsem vytvořila tiskoviny v rámci fiktivní kulturní organizace. Brožura je doplněna dvěma plakáty. Jeden plakat obsahuje ukázky samostatného písma. Druhý plakát je příkladem použití písma v rámci fiktivní kulturní organizace. Tyto plakáty jsou tištěny velkoformátovým digitálním tiskem v rozměru 700 × 1000 mm.

6. Seznam použitých zdrojů

a. Knižní a periodická literatura

1. HENESTROSA, Cristobal, Laura MESEGUER a Jose SCAGLIONE. How to create typefaces. From sketch to screen. Madrid: Brizzolis, 2017. ISBN 978-84-938654-3-6.
2. BLAŽEK, Filip, Typokniha: průvodce tvorbou tiskovin. V Praze: UMPRUM, 2020. ISBN 978-80-88308-12-6
3. TSCHICHOLD, Jan. Nová typografie: Příručka pro moderní tvůrce. Praha: UMPRUM, 2021. ISBN 978-80-88308-13-3.

b. Internetové zdroje

1. Paratype Type Foundry. Paratype Type Foundry [online]. Copyright © 1998-2022 Paratype, Inc. [Cit. 24. 4. 2022]. Dostupné z: <https://www.paratype.com>
2. Type Journal. Type Journal [online]. © 2013–2022 [Cit. 24. 4. 2022] Dostupné z: <https://typejournal.ru/en/>
3. Glyphs. Glyphs [online]. © 2011-2022 [Cit. 24. 4. 2022] Dostupné z: <https://glyphsapp.com/learn>
4. Storm Type Foundry. Storm Type Foundry [online]. © 2022 [Cit. 24. 4. 2022] Dostupné z: <https://www.stormtype.com>
5. Local Fonts. Local Fonts [online]. © Local Fonts 2022 [Cit. 24. 4. 2022] Dostupné z: <https://localfonts.eu/typography-basics/working-with-texts/cyrillic-kerning-pairs/>

Resumé

Hlavním mým úkolem bylo navrhnout vlastní písmo jako informační prostředek. Důvodem výběru tématu „Návrh písma pro firmu nebo organizaci“ byl můj osobní zájem na pochopení principu a konstrukce typografie. Vyzkoušet si proces návrhu písma od skicování, až po digitalizaci a prezentaci je nejlepším způsobem, jak si tyto principy osvojit. Písmo, které vzniklo pod vedením doc. Františka Stekra je cyrilická azbuka s elementy zužujících se tahů (reverse entasis), které jsou výrazným prvkem mého písma. Během procesu jsem se setkala s novým programem pro tvorbu písma Glyphs a novými pojmy a znalostí, které mohu použít v budoucím povolání. Pro ukázkou svého fontu jsem vytvořila brožuru, která obsahuje menší vzorek postupu práce a primárně je zaměřena na ukázkou vlastností mého písma a jeho funkcí. Vzorník také obsahuje několik ukázek použití písma, pro které jsem vytvořila vzorek tiskovin v rámci fiktivní kulturní organizace. Brožura je doplněna dvěma plakáty, které používají stejné vzory.

8. Resumé v cizím jazyce

The main task of my thesis was to create my font as an information medium. The motive for choosing the theme was my interest in understanding the principle and construction of typography. Trying the whole process of designing the font from sketching to digitisation and presentation is the most efficient way to master this knowledge. The font was created under the guidance of doc. František Stekr is a Cyrillic with elements of reverse entasis, which are distinctive elements of my alphabet. Font creation is a new area for me, so during the process, I learned how to work in a new font creation program Glyphs and acquired new knowledge that I can use in my future profession. To demonstrate my font, I have created a brochure that contains a small sample of the process and is primarily focused on demonstrating the properties of my font and its functions. The brochure also contains several examples of the use of writing, for which I created occasional printed matter within a fictional cultural organization. The brochure is accompanied by two posters that follow the same designs.

9. Seznam příloh

Příloha č. 1 – Proces skicování

Příloha č. 2 – Výsledné písmo

Příloha č. 3 – Ukázka výsledného díla – brožura

Příloha č. 4 – Plakát s ukázkou samostatného písma

Příloha č. 5 – Plakát v rámci fiktivní kulturní organizace

Příloha č. 1 – Proces skicování

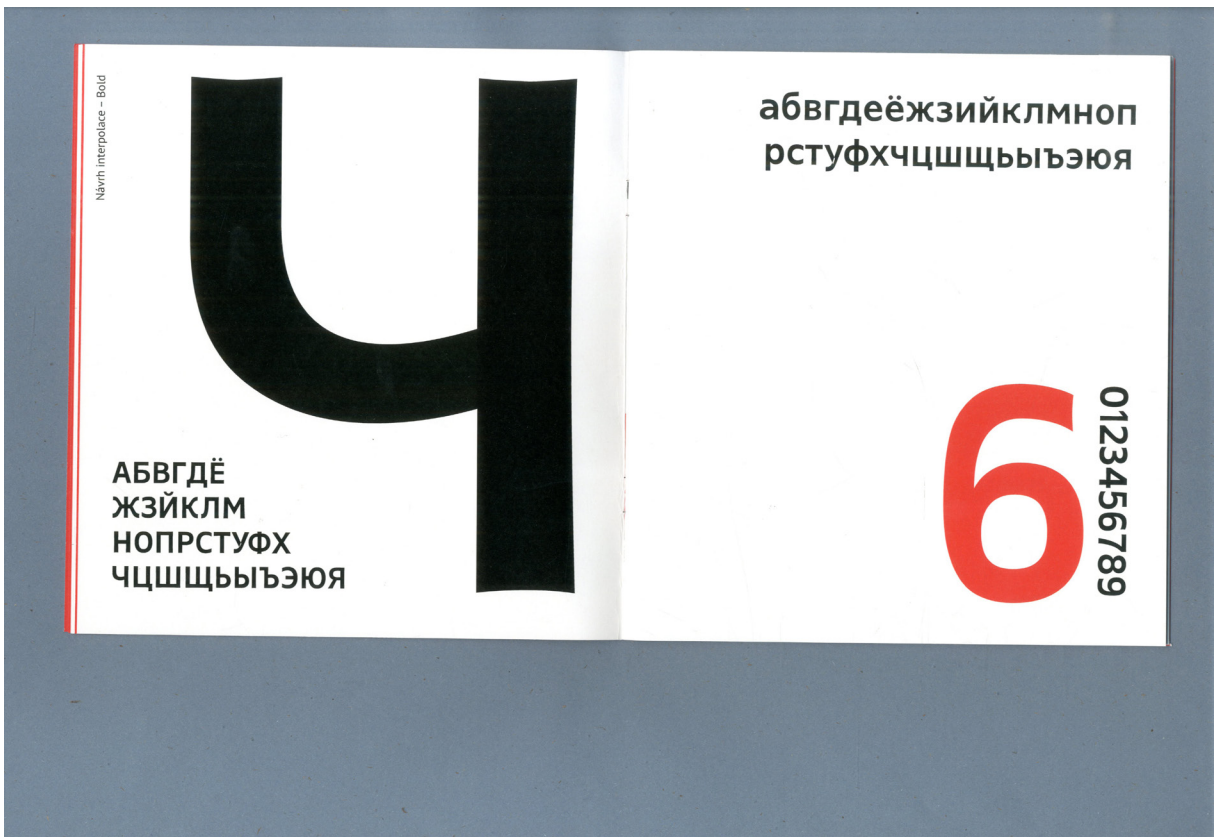
АБВГДЕЁЖЗИЙКЛМНОП
РСТУФХЧЦШЩЬЫЪЭЮЯ
абвгдеёжзийклмноп
рстуфхчцшщьюыъэюя
0123456789

**АБВГДЕЁЖЗИЙКЛМНОП
РСТУФХЧЦШЩЬЫЪЭЮЯ
абвгдеёжзийклмноп
рстуфхчцшщьюыъэюя
0123456789**

**АБВГДЕЁЖЗИЙКЛМНОП
РСТУФХЧЦШЩЬЫЪЭЮЯ
абвгдеёжзийклмноп
рстуфхчцшщьюыъэюя
0123456789**

Příloha č. 3 – Ukázka
výsledného díla – brožura

ещё этих
Французских
Да выпей же

пока мы не увидимся снова
САЙОНАРА!
обо всём «кириллическом»
ДЖОРДЖ_ОРУЭЛЛ
руководство пользователя
КИНОТЕАТР

Быть знаменитым некрасиво.
Не это подымает ввысь.
Не надо заводить архива,
Над рукописями трястись.
Цель творчества — самоотдача,
А не шумиха, не успех.
Позорно, ничего не знача,
Быть притчей на устах у всех.

БОРИС ПАСТЕРНАК

Но надо жить без самозванства,
Так жить, чтобы в конце концов
Привлечь к себе любовь пространства,
Услышать будущего зов.

И надо оставлять пробелы
В судьбе, а не среди бумаг,
Места и главы жизни целой
Отчеркивая на полях.

И окунуться в неизвестность,
И прятать в ней свои шаги,
Как прячется в тумане местность,
Когда в ней не видать ни зги.

Другие по живому следу
Пройдут твой путь за пядью пяди,
Но пораженья от победы
Ты сам не должен отличать.

И должен ни единой дольжой
Не отступаться от лица,
Но быть живым, живым и только,
Живым и только до конца.

1956

Anastasia Dedulina
Návrh písma pro firmu nebo organizaci

Bakalářská práce
Vedoucí doc. František Steker
SUTNARKA
2022

Foundation Grotesque
2022

АБВГДЕЁЖЗИЙКЛМНОП
РСТУФХЧЦШЩЬЫЪЭЮЯ
абвгдеёжзийклмноп
рстуфхчцшщьюъэюя
0123456789

АБВГДЕЁЖЗИЙКЛМНОП
РСТУФХЧЦШЩЬЫЪЭЮЯ
абвгдеёжзийклмноп
рстуфхчцшщьюъэюя
0123456789

АБВГДЕЁЖЗИЙКЛМНОП
РСТУФХЧЦШЩЬЫЪЭЮЯ
абвгдеёжзийклмноп
рстуфхчцшщьюъэюя
0123456789

Фундамент Гротеск
2022

